

Titlul preliminar. Despre legea civilă

Capitolul I. Dispoziții generale

Art. 1. Izvoarele dreptului civil. (1) Sunt izvoare ale dreptului civil legea, uzanțele și principiile generale ale dreptului.

(2) În cazurile neprevăzute de lege se aplică uzanțele, iar în lipsa acestora, dispozițiile legale privitoare la situații asemănătoare, iar când nu există asemenea dispoziții, principiile generale ale dreptului.

(3) În materiile reglementate prin lege, uzanțele se aplică numai în măsura în care legea trimite în mod expres la acestea.

(4) Numai uzanțele conforme ordinii publice și bunelor moravuri sunt recunoscute ca izvoare de drept.

(5) Partea interesată trebuie să facă dovada existenței și a conținutului uzanțelor. Uzanțele publicate în culegeri elaborate de către entitățile sau organismele autorizate în domeniu se prezumă că există, până la proba contrară.

(6) În sensul prezentului cod, prin uzanțe se înțelege obiceiul (cutuma) și uzurile profesionale.

Art. 2. Obiectul și conținutul Codului civil. (1) Dispozițiile prezentului cod reglementează raporturile patrimoniale și nepatrimoniale dintre persoane, ca subiecte de drept civil.

(2) Prezentul cod este alcătuit dintr-un ansamblu de reguli care constituie dreptul comun pentru toate domeniile la care se referă litera sau spiritul dispozițiilor sale.

Art. 3. Aplicarea generală a Codului civil. (1) Dispozițiile prezentului cod se aplică și raporturilor dintre profesioniști, precum și raporturilor dintre aceștia și orice alte subiecte de drept civil.

(2) Sunt considerați profesioniști toți cei care exploatează o întreprindere.

(3) Constituie exploatarea unei întreprinderi exercitarea sistematică, de către una sau mai multe persoane, a unei activități organizate ce constă în producerea, administrarea ori înstrăinarea de bunuri sau în prestarea de servicii, indiferent dacă are sau nu un scop lucrativ.

Jurisprudență relevantă

Soluționarea cauzei pe baza înlăturării în cauză a dispozițiilor art. 4 din Legea nr. 554/2004 și prin aplicarea prioritară a dispozițiilor dreptului comunitar nu poate fi în niciun caz interpretată ca o denegare de dreptate, în sensul art. 3, 4 C.civ., deoarece judecătorul fondului nu a făcut altceva decât să-și exercite atribuțiile cu care a fost învestit și să aplice cu prioritate principiile dreptului comunitar, așa cum prevăd dispozițiile art. 21 și art. 148 din Constituția României. (ICCJ, s. cont. adm. fisc., dec. nr. 985/2012 din 23 februarie 2012)

Art. 4. Aplicarea prioritară a tratatelor internaționale privind drepturile omului.

(1) În materiile reglementate de prezentul cod, dispozițiile privind drepturile și libertățile persoanelor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Constituția, Declarația Universală a Drepturilor Omului, pactele și celelalte tratate la care România este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și prezentul cod, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care prezentul cod conține dispoziții mai favorabile.

Notă: a se vedea art. 3.

Art. 5. Aplicarea prioritara a dreptului Uniunii Europene. În materiile reglementate de prezentul cod, normele dreptului Uniunii Europene se aplică în mod prioritar, indiferent de calitatea sau statutul părților.

Capitolul II. Aplicarea legii civile

Art. 6. Aplicarea în timp a legii civile. (1) Legea civilă este aplicabilă cât timp este în vigoare. Aceasta nu are putere retroactivă.

(2) Actele și faptele juridice încheiate ori, după caz, săvârșite sau produse înainte de intrarea în vigoare a legii noi nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea în vigoare la data încheierii sau, după caz, a săvârșirii ori producerii lor.

(3) Actele juridice nule, anulabile sau afectate de alte cauze de ineficacitate la data intrării în vigoare a legii noi sunt supuse dispozițiilor legii vechi, neputând fi considerate valabile ori, după caz, eficace potrivit dispozițiilor legii noi.

(4) Prescripțiile, decăderile și uzucapiunile începute și neîmplinite la data intrării în vigoare a legii noi sunt în întregime supuse dispozițiilor legale care le-au instituit.

(5) Dispozițiile legii noi se aplică tuturor actelor și faptelor încheiate sau, după caz, produse ori săvârșite după intrarea sa în vigoare, precum și situațiilor juridice născute după intrarea sa în vigoare.

(6) Dispozițiile legii noi sunt de asemenea aplicabile și efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acesteia, derivate din starea și capacitatea persoanelor, din căsătorie, filiație, adopție și obligația legală de întreținere, din raporturile de proprietate, inclusiv regimul general al bunurilor, și din raporturile de vecinătate, dacă aceste situații juridice subzistă după intrarea în vigoare a legii noi.

Notă: Potrivit art. 3-5 din Legea nr. 71/2011:

Art. 3. Actele și faptele juridice încheiate ori, după caz, săvârșite sau produse înainte de intrarea în vigoare a Codului civil nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea în vigoare la data încheierii sau, după caz, a săvârșirii ori producerii lor.

Constituționalitate

Prin Decizia nr. 1.391/2011 (M. Of. nr. 59 din 25 ianuarie 2012), Curtea Constituțională a constatat că „având în vedere prevederile art. 3 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, potrivit căroră „Actele și faptele juridice încheiate ori, după caz, săvârșite sau produse înainte de intrarea în vigoare a Codului civil nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea în vigoare la data încheierii sau, după caz, a săvârșirii ori producerii lor” coroborate cu art. 4 și 5 din legea menționată, precum și Decizia Curții Constituționale nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, Curtea urmează a exercita controlul de constituționalitate asupra prevederilor art. 970, art. 1.073, art. 1.075, art. 1.429 și art. 1.430 din Codul civil în vigoare la data încheierii de sesizare, respectiv Codul civil din 1864, care și-au produs efectele față de autorul excepției de neconstituționalitate, potrivit principiului *tempus regit actum*”.

Art. 4. La data intrării în vigoare a Codului civil, actele juridice nule, anulabile sau afectate de alte cauze de ineficacitate, prevăzute de Codul civil din 1864, precum și de alte acte normative, rămân supuse dispozițiilor legii vechi, neputând fi considerate valabile ori, după caz, eficiente potrivit Codului civil sau dispozițiilor prezentei legi.

Art. 5. (1) Dispozițiile Codului civil se aplică tuturor actelor și faptelor încheiate sau, după caz, produse ori săvârșite după intrarea sa în vigoare, precum și situațiilor juridice născute după intrarea sa în vigoare.

(2) Dispozițiile Codului civil sunt aplicabile și efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acestuia, derivate din starea și capacitatea persoanelor, din căsătorie, filiație, adopție și obligația legală de întreținere, din raporturile de proprietate, inclusiv regimul general al bunurilor, și din raporturile de vecinătate, dacă aceste situații juridice subzistă după intrarea în vigoare a Codului civil.

Recurs în interesul legii

Prin Decizia nr. 1/2014 (M. Of. nr. 283 din 17 aprilie 2014), Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit că „în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 5, art. 201 și art. 223 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil și ale art. 6 alin. (4), art. 2.512 și art. 2.513 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, stabilește că prescripțiile extinctive începute anterior datei de 1 octombrie 2011, împlinite ori neîmplinite la aceeași dată, rămân supuse dispozițiilor art. 18 din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extintivă, republicat, astfel încât atât instanțele de judecată, din oficiu, cât și părțile interesate pot invoca excepția prescripției extinctive, indiferent de stadiul procesual, chiar în litigii începute după 1 octombrie 2011”.

Jurisprudență relevantă

Prescripția dreptului la acțiune împlinită înainte de intrarea în vigoare a noului Cod civil. Aplicarea dispozițiilor Decretului nr. 167/1958. Invocarea din oficiu de către instanța de judecată a excepției. Conform art. 201 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Codului civil, prescripțiile începute și neîmplinite la data intrării în vigoare a Codului civil sunt și rămân supuse dispozițiilor legale care le-au instituit, aceleași prevederi fiind cuprinse și în dispozițiile art. 6 alin. (4) din Legea nr. 287/2009 (noul Cod civil). Așadar, din coroborarea dispozițiilor legale privind aplicarea legii civile în timp, rezultă în mod neîndoielnic că prescripția extintivă, invocată pentru o situație în întregime încheiată înainte de intrarea în vigoare a legii noi, rămâne supusă dispozițiilor care au instituit-o.

În consecință, un raport juridic încheiat sub imperiul legii vechi este supus dispozițiilor Decretului nr. 167/1958, act normativ care reglementează instituția prescripției extinctive și care în art. 18 conține dispoziții procedurale, instituind posibilitatea invocării excepției din oficiu de către instanța de judecată, oricând în cursul judecării cauzei, ceea ce-i conferă caracterul unei excepții de ordine publică, chiar dacă, potrivit art. 2.512 alin. (2) din noul Cod civil, instanța de judecată nu mai are această posibilitate. (ICCJ, s. civ., dec. nr. 3537 din 9 septembrie 2013)

Aplicarea dispozițiilor noului Cod Civil referitoare la acțiunea în revendicare în cazul acțiunilor începute anterior intrării sale în vigoare, dar mai înainte de a se fi pronunțat o hotărâre definitivă. În ceea ce privește aplicarea în timp a noului Cod civil din 2009, trebuie avute în vedere dispozițiile art. 223 din Legea nr. 71/2011, potrivit cărora „procesele și cererile în materie civilă sau comercială în curs de soluționare la data intrării în vigoare a Codului civil din 2009 se soluționează de către instanțele legal investite, în conformitate cu dispozițiile legale, materiale și procedurale în vigoare la data când aceste procese au fost pornite, afară de cazul în care în Legea nr. 71/2011 există dispoziții care prevăd altfel”.

Este cazul, printre altele, și a dispozițiilor art. 63 din Legea nr. 71/2011, conform cărora prevederile art. 643 alin. (1) și (2) din noul Cod civil, prin care a fost înlăturată regula unanimității în materia acțiunii în revendicare, se aplică și în cazurile în care hotărârea judecătorească nu a rămas definitivă până la data intrării sale în vigoare, normă ce se constituie într-o excepție de la principiul *tempus regit actum* și confirmă că anumite norme din noul Cod civil sunt de imediată aplicare, ele aplicându-se astfel și proceselor declanșate anterior intrării în vigoare a actului normativ menționat. (ICCJ, s. civ., dec. nr. 357 din 30 ianuarie 2013)

Secțiunea a 2-a. Limite convenționale

Art. 626. Limitarea dreptului de proprietate prin acte juridice. Proprietarul poate să consimtă la limitarea dreptului său prin acte juridice, dacă nu încalcă ordinea publică și bunele moravuri.

Art. 627. Clauza de inalienabilitate. Condiții. Domeniu de aplicare. (1) Prin convenție sau testament se poate interzice înstrăinarea unui bun, însă numai pentru o durată de cel mult 49 de ani și dacă există un interes serios și legitim. Termenul începe să curgă de la data dobândirii bunului.

(2) Dobânditorul poate fi autorizat de către instanță să dispună de bun dacă interesul care a justificat clauza de inalienabilitate a bunului a dispărut sau dacă un interes superior o impune.

(3) Nulitatea clauzei de inalienabilitate stipulate într-un contract atrage nulitatea întregului contract dacă a fost determinată la încheierea acestuia. În contractele cu titlu oneros, caracterul determinant se prezumă, până la proba contrară.

(4) Clauza de inalienabilitate este subînțeleasă în convențiile din care se naște obligația de a transmite în viitor proprietatea către o persoană determinată sau determinabilă.

(5) Transmiterea bunului pe cale de succesiune nu poate fi oprită prin stipularea inalienabilității.

Notă: Potrivit art. 60 din Legea nr. 71/2011: (1) Valabilitatea și efectele juridice ale clauzei de inalienabilitate instituite prin convenție sunt guvernate de legea în vigoare la momentul încheierii convenției.

(2) Valabilitatea clauzei de inalienabilitate instituite prin testament este guvernată de legea în vigoare la data încheierii acestuia, iar efectele clauzei sunt guvernate de legea în vigoare la data deschiderii succesiunii.

Notă: Potrivit art. 60¹ din Legea nr. 71/2011: În categoria convențiilor prevăzute de art. 627 alin. (4) din Codul civil, din care se naște obligația de a transmite în viitor proprietatea către o persoană determinată ori determinabilă, intră și antecontractele având ca obiect transmiterea în viitor, prin încheierea de contracte, a dreptului de proprietate asupra unui bun mobil sau imobil, după caz, dacă prin lege nu se prevede altfel.

Art. 628. Condiții de opozabilitate. (1) Clauza de inalienabilitate nu poate fi invocată împotriva dobânditorilor bunului sau a creditorilor proprietarului care s-a obligat să nu înstrăineze decât dacă este valabilă și îndeplinește condițiile de opozabilitate.

(2) Pentru opozabilitate, clauza de inalienabilitate trebuie să fie supusă formalităților de publicitate prevăzute de lege, dacă este cazul.

(3) În cazul bunurilor mobile, sunt aplicabile, în mod corespunzător, regulile prevăzute pentru dobândirea proprietății prin posesia de bună-credință.

(4) În cazul în care clauza de inalienabilitate a fost prevăzută într-un contract cu titlu gratuit, ea este opozabilă și creditorilor anteriori ai dobânditorului.

(5) Neîndeplinirea condițiilor de opozabilitate nu îl lipsește pe beneficiarul clauzei de inalienabilitate de dreptul de a pretinde daune-interese proprietarului care nu se conformează acestei obligații.

Art. 629. Sancțiunile pentru nerespectarea clauzei de inalienabilitate. (1) Înstrăinătorul poate să ceară rezoluțiunea contractului în cazul încălcării clauzei de inalienabilitate de către dobânditor.

(2) Atât înstrăinătorul, cât și terțul, dacă inalienabilitatea s-a stipulat în favoarea acestuia, pot să ceară anularea actului de înstrăinare subsecvent încheiat cu nerespectarea clauzei.

(3) Nu pot fi supuse urmării bunurile pentru care s-a stipulat inalienabilitatea, cât timp clauza produce efecte, dacă prin lege nu se prevede altfel.

Secțiunea a 3-a. Limite judiciare

Art. 630. Depășirea inconvenientelor normale ale vecinătății. (1) Dacă proprietarul cauzează, prin exercitarea dreptului său, inconveniente mai mari decât cele normale în relațiile de vecinătate, instanța de judecată poate, din considerente de echitate, să îl oblige la despăgubiri în folosul celui vătămat, precum și la restabilirea situației anterioare atunci când acest lucru este posibil.

(2) În cazul în care prejudiciul cauzat ar fi minor în raport cu necesitatea sau utilitatea desfășurării activității prejudiciabile de către proprietar, instanța va putea încuviința desfășurarea acelei activități. Cel prejudiciat va avea însă dreptul la despăgubiri.

(3) Dacă prejudiciul este iminent sau foarte probabil, instanța poate să încuviințeze, pe cale de ordonanță președințială, măsurile necesare pentru prevenirea pagubei.

Notă: Potrivit art. 61 din Legea nr. 71/2011: Dispozițiile art. 630 din Codul civil se aplică numai inconvenientelor cauzate după data intrării în vigoare a Codului civil.

Constituționalitate

Prin Decizia nr. 692/2014 (M. Of. nr. 88 din 2 februarie 2015), Curtea Constituțională a constatat că „15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că art. 630 alin. (2) din Codul civil, criticat în cauza de față, modulează ipoteza prevăzută la alineatul precedent din același articol, care are în vedere situația în care proprietarul cauzează, prin exercitarea dreptului său de proprietate, inconveniente mai mari decât cele normale în relațiile de vecinătate. Dispozițiile de lege supuse controlului de constituționalitate stabilesc că, în cazul în care prejudiciul cauzat este minor în raport cu necesitatea sau utilitatea desfășurării activității prejudiciabile de către proprietar, instanța va putea încuviința desfășurarea acelei activități, iar cel prejudiciat va avea dreptul la despăgubiri.

16. Autoarea excepției susține, în esență, că sunt încălcate prevederile Constituției referitoare la garantarea și ocrotirea proprietății private, apreciind că este neconstituțional ca o instanță de judecată să procedeze la limitarea dreptului său de proprietate prin încuviințarea desfășurării unei activități prejudiciabile într-un apartament învecinat cu cel în care aceasta locuiește.

17. Curtea reține că, potrivit art. 555 din Codul civil, proprietatea privată este dreptul titularului de a poseda, folosi și dispune de un bun în mod exclusiv, absolut și perpetuu, în limitele stabilite de lege. Conținutul juridic al dreptului de proprietate cuprinde posesia, folosința și dispoziția, atribute care configurează puterea pe care proprietarul o are asupra lucrului. Față de susținerea autoarei excepției, Curtea constată că textul de lege criticat nu contravine prevederilor art. 44 din Constituție. Dispoziția legală supusă controlului de constituționalitate nu face altceva decât să configureze exercitarea folosinței bunului, ca atribut al dreptului de proprietate. Curtea observă că, în motivarea criticii de neconstituționalitate formulate, autoarea excepției pornește de la premisa absolutizării prerogativelor dreptului de proprietate. Or, atât din propria sa jurisprudență, cât și din cea a Curții Europene a Drepturilor Omului, se desprinde ideea că dreptul de proprietate nu este un drept absolut, conținutul și limitele sale fiind stabilite prin lege, în considerarea funcției pe care acesta o are în ansamblul societății.

Titlul VIII. Restituirea prestațiilor

Capitolul I. Dispoziții generale

Art. 1.635. Cauzele restituirii. (1) Restituirea prestațiilor are loc ori de câte ori cineva este ținut, în virtutea legii, să înapoieze bunurile primite fără drept ori din eroare sau în temeiul unui act juridic desființat ulterior cu efect retroactiv ori ale cărui obligații au devenit imposibil de executat din cauza unui eveniment de forță majoră, a unui caz fortuit ori a unui alt eveniment asimilat acestora.

(2) Ceea ce a fost prestat în temeiul unei cauze viitoare, care nu s-a îndeplinit, este, de asemenea, supus restituirii, afară numai dacă cel care a prestat a făcut-o știind că îndeplinirea cauzei este cu neputință sau, după caz, a împiedicat cu știință realizarea ei.

(3) Obligația de restituire beneficiază de garanțiile constituite pentru plata obligației inițiale.

Hotărâre prealabilă

Prin Decizia nr. 41/2017 (M. Of. nr. 560 din 14 iulie 2017), Înalta Curte de Casație și Justiție **„respinge**, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Tribunalul Botoșani - Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, în dosarul nr. 17351/193/2014, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

«(1) Dacă acțiunea în restituirea prestațiilor efectuate în baza unui act juridic (clauze din contract) constatat ca fiind nul absolut este prescriptibilă din punct de vedere extinctiv prin raportare la prevederile art. 1 alin. (1) din Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă, republicat?

2) În cazul în care răspunsul la prima întrebare este pozitiv (adică acțiunea în restituirea prestațiilor este prescriptibilă din punct de vedere extinctiv), de când începe să curgă termenul de prescripție?»”.

Art. 1.636. Persoana îndreptățită la restituire. Dreptul de restituire aparține celui care a efectuat prestația supusă restituirii sau, după caz, unei alte persoane îndreptățite, potrivit legii.

Art. 1.637. Formele restituirii. (1) Restituirea se face în natură sau prin echivalent.

(2) Restituirea prestațiilor are loc chiar dacă, potrivit legii, nu sunt datorate daune-interese.

Art. 1.638. Restituirea pentru cauză ilicită. Prestația primită sau executată în temeiul unei cauze ilicite sau imorale rămâne întotdeauna supusă restituirii.

Capitolul II. Modalitățile de restituire

Art. 1.639. Restituirea în natură. Restituirea prestațiilor se face în natură, prin înapoierea bunului primit.

Art. 1.640. Restituirea prin echivalent. (1) Dacă restituirea nu poate avea loc în natură din cauza imposibilității sau a unui impediment serios ori dacă restituirea privește prestarea unor servicii deja efectuate, restituirea se face prin echivalent.

(2) În cazurile prevăzute la alin. (1), valoarea prestațiilor se apreciază la momentul în care debitorul a primit ceea ce trebuie să restituie.

Art. 1.641. Pieirea sau înstrăinarea bunului. În cazul pieririi totale sau înstrăinării bunului supus restituirii, debitorul obligației de restituire este ținut să plătească valoarea bunului, considerată fie la momentul primirii sale, fie la acela al pierderii ori al înstrăinării, în funcție de cea mai mică dintre aceste valori. Dacă debitorul este de rea-credință ori obligația de restituire provine din culpa sa, atunci restituirea se face în funcție de valoarea cea mai mare.

Art. 1.642. Pieirea fortuită a bunului. Dacă bunul supus restituirii a pierit fortuit, debitorul obligației de restituire este liberat de această obligație, însă el trebuie să cedeze creditorului, după caz, fie indemnizația încasată pentru această pieire, fie, atunci când nu a încasat-o încă, dreptul de a primi această indemnizație. Dacă debitorul este de rea-credință ori obligația de restituire provine din culpa sa, el nu este liberat de restituire decât dacă dovedește că bunul ar fi pierit și în cazul în care, la data pieririi, ar fi fost deja predat creditorului.

Notă: Potrivit art. 118¹ din Legea nr. 71/2011: În cazul restituirii prestațiilor reciproce, dispuse în temeiul legii sau al unui contract, dacă bunul piere în mod fortuit și nu a fost asigurat, iar debitorul obligației de restituire a fost de bună-credință sau obligația de restituire nu provine din culpa sa, obligația de restituire se stinge potrivit art. 1.642 din Codul civil, caz în care și creditorul este liberat de propria obligație de restituire, însă numai dacă a fost de bună-credință sau cauza restituirii nu îi este imputabilă.

(2) Dacă bunul arătat la alin. (1) a pierit numai în parte, creditorul are dreptul de a reduce propria prestație până la limita a ceea ce el primește.

Art. 1.643. Pierderea parțială. (1) Dacă bunul ce face obiectul restituirii a suferit o pierdere parțială, cum este o deteriorare sau o altă scădere de valoare, cel obligat la restituire este ținut să îl indemnizeze pe creditor, cu excepția cazului în care pierderea rezultă din folosința normală a bunului sau dintr-o împrejurare neimputabilă debitorului.

(2) Atunci când cauza restituirii este imputabilă creditorului, bunul ce face obiectul restituirii trebuie înapoiat în starea în care se găsește la momentul introducerii acțiunii, fără despăgubiri, afară de cazul când această stare este cauzată din culpa debitorului restituirii.

Art. 1.644. Cheltuielile privitoare la bun. Dreptul la rambursarea cheltuielilor făcute cu bunul ce face obiectul restituirii este supus regulilor prevăzute în materia accesiiunii pentru posesorul de bună-credință sau, dacă cel obligat la restituire este de rea-credință ori cauza restituirii îi este imputabilă, regulilor prevăzute în materia accesiiunii pentru posesorul de rea-credință.

Art. 1.645. Restituirea fructelor și a contravalorii folosinței bunului. (1) Dacă a fost de bună-credință, cel obligat la restituire dobândește fructele produse de bunul supus restituirii și suportă cheltuielile angajate cu producerea lor. El nu datorează nicio indemnizație pentru folosința bunului, cu excepția cazului în care această folosință a fost obiectul principal al prestației și a cazului în care bunul era, prin natura lui, supus unei depreciere rapide.

(2) Atunci când cel obligat la restituire a fost de rea-credință ori când cauza restituirii îi este imputabilă, el este ținut, după compensarea cheltuielilor angajate cu producerea lor,

să restituie fructele pe care le-a dobândit sau putea să le dobândească și să îl indemnizeze pe creditor pentru folosința pe care bunul i-a putut-o procura.

Art. 1.646. Cheltuielile restituirii. (1) Cheltuielile restituirii sunt suportate de părți proporțional cu valoarea prestațiilor care se restituie.

(2) Cheltuielile restituirii se suportă integral de cel care este de rea-credință ori din a cărui culpă contractul a fost desființat.

Art. 1.647. Restituirea prestațiilor de către incapabili. (1) Persoana care nu are capacitate de exercițiu deplină nu este ținută la restituirea prestațiilor decât în limita folosului realizat, apreciat la data cererii de restituire. Sarcina probei acestei îmbogățiri incumbă celui care solicită restituirea.

(2) Ea poate fi ținută la restituirea integrală atunci când, cu intenție sau din culpă gravă, a făcut ca restituirea să fie imposibilă.

Capitolul III. Efectele restituirii față de terți

Art. 1.648. Actele de înstrăinare. (1) Dacă bunul supus restituirii a fost înstrăinat, acțiunea în restituire poate fi exercitată și împotriva terțului dobânditor, sub rezerva regulilor de carte funciară sau a efectului dobândirii cu bună-credință a bunurilor mobile ori, după caz, a aplicării regulilor privitoare la uzucapiune.

(2) Dacă asupra bunului supus restituirii au fost constituite drepturi reale, dispozițiile alin. (1) se aplică în mod corespunzător.

Art. 1.649. Situația altor acte juridice. În afara actelor de dispoziție prevăzute la art. 1.648, toate celelalte acte juridice făcute în favoarea unui terț de bună-credință sunt opozabile adevăratului proprietar sau celui care are dreptul la restituire. Contractele cu executare succesivă, sub condiția respectării formalităților de publicitate prevăzute de lege, vor continua să producă efecte pe durata stipulată de părți, dar nu mai mult de un an de la data desființării titlului constituitorului.